

Foder til pattegrisene i farestien - hvorfor det?

Fokus: Tildel foder i farestien og undgå fravænningsdiarré.

Af Niels Kjeldsen og Marie Louise M. Pedersen, Seges

Fravænningsdiarré opstår hyppigst, fordi grisene fravænes fra soens mælk og udelukkende skal optage og fordøje vegetabilsk foder, som grisenes enzymssystem endnu ikke er fuldt udviklet til. Derfor tildeles foder til pattegrise i farestien, så grisen har lært at æde foder inden fravæning. En del af grisene lærer ikke at optage foder: Ved ca. 25 dages fravæning er der ca. 20 procent, som ikke har optaget foder. Det er ofte de største grise ('mælkedranke'), muligvis fordi de har haft bedst adgang til soens højstydende patter og dermed ikke har haft behov for at æde foder. Disse grise klarer sig ringere efter fravæning, da deres enzymssystem ikke er klar til fravæning, og det er muligvis denne fraktion af grise, som først får diarré og dermed smitter de andre grise. Segesforsøg har vist, at det faktisk er de små grise i kullet, som har mindst diarré efter fravæning, formentlig fordi de har lært at æde i farestien og hurtigst begynder at æde i smågrise-stalden.

Det kan være svært at få grisene til at optage så meget foder, så enzymudviklingen kan øges, især når der fravænes ved ca. 25 dage. Det er derfor vigtigt at forsøge at øge foderoptagelsen inden fravæning, enten ved bedre foder/fodertildeling eller ved øget fravæningsalder, dels for at påvirke

Pattegrise skal lære at æde foder for at være klar til fravæning.

enzymtræning, dels nok især for at lære alle grise at æde.

Hvor meget æder grisene?

Pattegrise æder ikke meget tørfoder i farestalden, og foderoptagelsen påvirkes af antal dage i farestien og dermed af fravænningsalderen og selvfølgelig soens mælkeydelse. Derfor er der også store forskelle mellem forsøg. Studier har vist, at grisene i gennemsnit æder ca. 90-380 gram i hele perioden ved fire ugers fravæning, hvilket er langt fra en tommelfingerregel om, at grisene skal æde 600 gram foder i gennemsnit. I praksis er dette svært at opnå ved fire ugers fravænningsalder.

Afprøvning af fravænningsalder og fodermetode

For at belyse effekt af fravænningsalder og fodertildelingsmetode i farestien har Seges

gennemført en afprøvning i en besætning med fire grupper, hhv. fire og fem ugers fravæning og hhv. tørfoder og vådfoder i minivådfodringsanlæg til pattegrisene. Målet var at vurdere effekten på tilvækst samt at belyse effekten på fravænningsdiarré. Resultaterne er endnu ikke analyseret til ende, men det tyder på, at grise fravænnet ved ca. 25 dage i gennemsnit godt kan æde op til 800 gram foder og, at der ikke er forskel på, om foderet tildelles i tør form eller via et minivådfodringsanlæg. Ved 32 dages fravæning har grisene i gennemsnit ædt ca. det dobbelte, hvilket endnu en gang understreger, at en uges ekstra fravænningsalder 'tvinger' grisene til en betydelig større optagelse af foder i forhold til fire ugers fravæning.

Det var overraskende, at tildeling af vådfoder ikke medførte højere foderoptagelse end tildeling af tørfoder. Grise i vækst optager generelt mere foder i våd form end i tør form. Besætningspersonalet har udfodret tørfoder op til seks gan-

ge dagligt, mens vådfoderet er udfodret automatisk i krybber. Dette viser, at det ved meget omhyggelig tildeling af tørfoder er muligt at øge foderoptagelsen til et fornuftigt niveau på linje med vådfoder. I besætningen blev søerne lagt ud med ca. 15 grise og fravænnede ca. 14 grise pr. kuld.

Resultaterne præsenteres på Fodringsseminaret 28. april.

Fakta

- Pattegrise skal lære at æde foder for at være klar til fravæning. I snit skal de gerne æde over 600 gram ved 4 ugers fravæning. Et forsøg viste, at de kan æde op til 800 gram, uanset om foderet blev tildelt som tør- eller vådfoder.